

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КАПІТАЛ ЯК ЧИННИК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Скляр І.Д., к.е.н., доц.
Сумський державний університет

Стабільний соціально-економічний розвиток регіону може бути досягнутий лише за умови розроблення та реалізації стратегії, що передбачає створення економічного середовища, сприятливого для притоку інвестиційного капіталу у регіон. Сьогодні, коли результат виробництва залежить не стільки від комбінації традиційних факторів виробництва, скільки від руху та інтеграції різних видів капіталу, роль інвестиційного капіталу є вирішальною.

Спостерігається регулюючий вплив інвестиційного капіталу на процеси створення, функціонування та відтворення усіх видів капіталу, динаміку їхнього зростання. Тому у тісному поєднанні з відтворювальною слід розглядати також його регулюючу функцію, суть якої можна визначити як регулювання процесів акумуляції фінансових ресурсів, їх подальшого розміщення на ринку інвестиційного капіталу.

В аналізі обсягу та структури інвестиційного капіталу в регіоні доцільно враховувати вплив широкого переліку факторів, які умовно можна виокремити у дві групи: 1) загальноекономічні фактори та 2) фактори внутрішньо регіонального впливу.

Загальноекономічні можна охарактеризувати як комплекс соціально-економічних умов, які впливають на процеси формування, інвестиційного капіталу його обсяг, структуру, динаміку у країні в цілому. Серед усієї сукупності таких факторів доцільно виокремлювати фінансово-економічні, інституційні, правові, соціально-політичні. Вплив фінансово-економічних та інституційних можна охарактеризувати як прямий, оскільки вони безпосередньо визначають активність середовища, в якому функціонує інвестиційний капітал. Соціально-політичні та правові фактори хоча і впливають переважно опосередковано, проте мають розглядатися як суттєві, оскільки визначають стабільність та послідовність розвитку країни.

Серед факторів другої групи можна виділити: обсяг прибутку підприємств у даному регіоні, його динаміка, вартість його основного капіталу; доходи населення даної території, їх динаміка; наявність банків-юридичних осіб, зареєстрованих у даному регіоні, розмір їхнього сегменту на регіональному ринку банківських послуг; діяльність інституційних інвесторів у регіоні тощо.

Рівень інвестиційної активності підприємств напряму залежить від результатів їх поточної діяльності. Отже, обсяг прибутку підприємств, що

працюють у регіоні, його позитивна динаміка за інших рівних умов може розглядатися як фактор збільшення інвестиційного капіталу, який функціонує у регіоні. Не менш важливим фактором можна вважати також обсяг (вартість) основного капіталу підприємств, який, як відомо, у частині амортизації суттєво впливає на розмір валових заощаджень. Тому розміри працюючого осново капіталу підприємств даної території визначають розмір його власних ресурсів, які можуть бути спрямовані на інвестиційні цілі, що збільшує обсяг інвестиційного капіталу. Рівень заощаджень населення є функцією його реальних доходів, отже, зростання останніх можна вважати фактором прямого впливу на обсяги інвестиційного капіталу, який функціонує на даній території.

У контексті дослідження інвестиційного капіталу постає необхідність дослідження також банківського капіталу, який може розглядатися як складова інвестиційного. Сьогодні у вітчизняній економіці саме банки акумулюють найбільший обсяг тимчасово вільних грошових коштів з подальшим перерозподілом за різними секторами економіки та регіонами. Тому, якщо у даному регіоні працюють переважно філії банків, ймовірність перетікання капіталу в інші регіони є досить високою, отже, попередній фактор може не мати значного впливу на зростання обсягу інвестиційного капіталу.

Регіональні механізми управління рухом інвестиційного капіталу повинні враховувати також загальну інвестиційну активність у регіоні (динаміку та структури інвестицій у регіональну промисловість, сільське господарство тощо), рівень інвестиційної активності місцевої влади, в тому числі інвестиційної спрямованості бюджетної політики.

Такий аналіз дозволить виявити найбільш актуальні проблеми розвитку інвестиційної сфери даного регіону, диспропорції у структурі інвестицій (загальною тенденцією сьогодні є збереження непропорційності між інвестиціями у реальний та фінансовий сектори), виявити тенденції руху інвестиційного капіталу у регіоні тощо. Сьогодні найбільш вагомими факторами, які стримують притік інвестиційного капіталу до регіону, можна вважати: недостатню самостійність (правову, фінансову) органів влади на місцях у реалізації політики соціально-економічного розвитку регіону, відсутність стратегії розвитку регіону, неефективність фінансової діяльності місцевої влади, низький рівень розвитку інфраструктури, незадовільний фінансовий стан місцевого бюджету тощо.

Подолання цих проблем потребує комплексного підходу, у якому особливе місце має бути відведене обґрунтуванню інвестиційної стратегії регіонального розвитку.

Міжнародна стратегія економічного розвитку регіону: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 19–21 червня 2012 року / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : СумДУ, 2012. – С. 110-112.